



גליון 328

## השמיטה – והתעלות העולם הרב יוחנן פריד – 'בית הרב' עיקו"ת ירושת"ו

פרשתנו פרשת "בהר" מוטבעת בחותם השנה השביעית – שנת "השמיטה" ושנת "היובל" על שום הפסוקים<sup>1</sup> בראשית הפרשה.

חז"ל ב'תורת כהנים'<sup>2</sup> – דקדקו בפסוק הראשון – במלים שהפכו למטבע לשון – תוך שהם שואלים – "מה ענין שמיטה אצל הר סיני (והלא כל המצוות נאמרו בסיני)?" והסבירו, פרשו ענו מה שענו, ואחריהם הרחיבו מפרשי התורה תשובת חז"ל זו בכמה פנים.<sup>3</sup>

הקשר להר סיני, ולמשמעות מתן התורה, כלליה ופרטיה, במעמד הר סיני – מעניק מימד מיוחד לכל מצוות התורה המעשיות, המחייבות התנהגותו של עם ישראל.

מין הרב זצ"ל, מוסיף נדבך על גבי 'המסד הרעיוני' הזה. נדבך שיש בו נגיעה בנושאים קוסמיים.

בספרו "אורות הקודש"<sup>4</sup> הוא כותב בפרק אשר לו ניתנה הכותרת "גאולת האדם והעולם בעתיד"<sup>5</sup>:

"העולם – עומד לעלות ממעל למצב עבודת האדמה, בצורתה האומללה שתואר קללה יש לה. (שהרי) הזריעה, וכל עמלה, הזרייה, הניכוש שקדם לקצירה, כל אלה תוצאות של נפילה הן, מעקבות החטא 'בזיעת אפך תאכל לחם' – (אבל בעתיד – או אז) יעלה רוח האדם למעלה ותענה הארץ לעומתו – ברכה עליונה."

והוא ממשיך בהתייחסות לעניינינו אשר בפרשה:

"מעין עלייה זו הוא אור המתגלה בשמיטה, בשבת הארץ, שנה של שביתה מכל עבודת הארץ, ודי לאדם בברכת האדמה, ממתת ד' עליה, וההתחרות האנושית חדלה, והלב מתעדן עד כדי אחות כל החיים כולם, ולבהמתך ולחיה אשר בארצך תהיה כל תבואתה לאכול"<sup>6</sup>.

ואמנם, הרב הוגה רעיונותיו שם גם בעניינינו של היובל ובדרך זו – הוא מכנה את השמיטה ואת היובל בשם הנועז 'רשמים הם של עולם חדש...המבשרים טוב עליון...'

סוגיא זו, עמוקה היא, ונוגעת ביסודות הרעיוניים הטמירים ביותר של עולמנו.

אכן, לכשתמצי לומר – למדנו מכאן כי יסודותיו של עתיד העולם ותיקונו – ב'הררי קודש'<sup>7</sup>, היינו: ממעמד הר סיני עד ימות העתיד לבוא, ב'עולם של תיקון'.

<sup>1</sup> ספר ויקרא פרק כה, א-יג

<sup>2</sup> ספרא, בראש הפרשה

<sup>3</sup> עיינו רש"י על אתר, וכן הרמב"ן בדבריו על דברים אלו ועוד בהמשך הדורות.

<sup>4</sup> אורות הקודש, חלק ב התעלות העולם-המגמה העליונה

<sup>5</sup> אורות הקודש, חלק ב, התעלות העולם פרק לג

<sup>6</sup> ספר ויקרא פרק כה, ז

<sup>7</sup> ספר תהילים, מזמור פז, א